

Kulturrundrejse til Albanien og Makedonien - 2019.

Tirana – Kruja – Berat – Elbasar – Ohridsøen-Skopje.

Oplev ubeskrivelig smuk natur, tilbagestående landområder og pulserende byer samt den helt særlige stemning, der hersker her i Balkan. Få en indføring i disse landes komplekse historie fra romerne, osmannerne over kommunistisk diktatur til landenes aktuelle problemer som unge demokratier. 11 dage i selskab med en af Danmarks førende Balkan-ekspert, lektor i historie Klaus Bjerre. Afrejse 30. April og 10. September 2019.

Europas bedst skjulte hemmelighed, sådan kaldte man Albanien og Makedonien for få år siden. Det gælder til dels ligeså i dag. Oplev disse enestående lande og Balkanområdet inden masseturismen for alvor sætter ind. Turen giver en sjælden mulighed for at få en indføring i dette kulturområdes områdes brogede og komplekse historie. En historie der stadig lever i folks bevidsthed, også i dag, og som er afgørende for at forstå disse landes indenrigspolitik, og begge landes forsøg på – med hver deres tilgang – at integrere sig i det moderne Europa.

Begge lande er placeret i Balkan, og her møder man stor landskabelig skønhed og gæstfrihed. Både hoteller og vejene har fået et løft de seneste ti år. Det er også et område, hvor man kan føle sig lige så tryk som i Vesteuropa

Ohrid søen, grænsen mellem Albanien og Makedonien

De to små nabolande er forskellige, men har dog meget til fælles. Begge har været underlagt Osmanner riget i over 400 år, og de er derfor nye stater. Albanien blev selvstændigt i 1912, men har haft en omtumlet tilværelse og levet under et kommunistisk diktatur i perioden 1945-1992, som kan sammenlignes med Nordkorea. Makedonien blev en selvstændig stat i 1991 efter at have været en del af Jugoslavien siden 1945.

På turen besøger vi de ældre historiske områder, hvor man får indtryk af den osmanniske fortid, ligesom vi besøger hovedstæderne som kombinerer den historiske arv og de seneste års forsøg på moderne byudvikling. Vi besøger naturligvis landområderne, hvor vi får lejlighed til at smage de lokale produkter, spise frokost hos lokale og afholde vinsmagning. Forskellen mellem netop det traditionelle liv på landet og det moderne liv i byerne, er en vigtig konfliktlinje i moderne politik i begge disse lande.

Der vil undervejs blive orienteret om Albanien og Makedoniens historie og kultur, samt landenes aktuelle problemer, om deres nationale selvforståelse og forholdet til nabolandene.

Ekspertrejseseleder er lektor i historie **Klaus Bjerre**, som har rejst på Balkan i over en menneskealder og som har arbejdet specielt med regionens historie.

Pris: Kr. 14.990 per person for hele turen 11 dage inklusiv fuldpension undtagen, tillæg for enkeltværelse kr. 2.200.

Afrejse: Hhv. **30. April og 10. september 2019** Kl. 10.10 fra København med ankomst i Tirana kl. 14.20 via Wien. Forbehold for ændrede flytider pga. det tidlige tidspunkt.

Hjemrejse: Hhv. 9. Maj og 20. september kl. 12.10 fra Skopje med ankomst **kl. 16.55** i København via Wien.

Hoteller:

Der er overnatninger på gode og nøje udvalgte tre- og firestjernede samt centralt beliggende hoteller.

Prisen inkluderer:

- Flyrejse t/r Kbh-Tirana og Skopje - Kbh.
- Alle lufthavnsafgifter og skatter.
- Transport i egen bus med chauffør under hele rejsen.
- Overnatning i dobbeltværelse med bad og toilet på centralt beliggende gode hoteller.
- Fuldpension fra start aftensmad dag 1 og slut morgenmad dag 11. Et – to glas lokal vin til frokost og aftensmad – resten betale selv.
- Drikkepenge til restauranter og andre steder vi besøger.
- Alle entreér til de fælles besøg, udflugter og møder.

- Klaus Bjerre som ekspertguide på hele turen
- Oplæg og rundvisning ved Klaus Bjerre.
- Engelsktalende lokalguider udvalgte steder, hvor myndigheder bl.a. kræver lokale autoriserede guider.

Prisen inkluderer ikke:

- Rejse – og afbestillingsforsikring.
- Drikkevarer udover det nævnte og øvrigt privatforbrug.
- Tillæg for enkeltværelse: Kr. 2.200.
- Tillæg for tilslutning fra provinsen.

Tilmelding og depositum:

Tilmelding kan foregå telefonisk på telefon 26 12 03 66 eller via vores tilmeldingsmodul på vores hjemmeside www.krimrejser.dk .

Ved tilmelding betales et depositum på DKK 3.000 pr. deltager. Ca. to en halv måned før afrejse sendes brev ud med information omkring indbetaling af restbeløbet samt øvrig praktisk information vedrørende rejsen.

Venlig hilsen

Klaus Bjerre samt Julia og Thomas Køllner

Krim Rejser, Stokholmsvej 8, DK - 3060 Espergærde.

Medlem af Rejsegarantifonden nr. 1805.

Kulturundrejse til Albanien og Makedonien 2018

Dag til dag program

Dag 1: København-Tirana-Kruja og indkvartering på vores hotel.

Vi kommer til Tiranas lufthavn først på eftermiddagen, og kører den korte tur op til Kruja, hvor nationalhelten Skanderbeg i 1400-tallet havde sin borg. Fra Kruja er der en fantastisk udsigt over lavlandet, Adriaterhavet og man skimter Tirana.

Vi besøger museet for Skanderbeg, som viser hvilken rolle denne helt spiller for albanerne, men også hvordan kommunisterne iscenesatte nationalismen. Besøg i den langstrakte bazar, hvor man kan købe alt fra kunsthåndværk til antikviteter. Vi får middag med lokale retter og god albansk vin. Indkvartering på hotellet i Kruja. (På afrejsen 28. september kører vi til hotellet i Tirana allerede første dag.)

Dag 2: Tirana. Byvandring og socialrealistisk kunst.

Vi kører fra Kruja til Tirana, hvor vi får indtryk af Albaniens hovedstad på en byvandring. Det er en ret ny by, som er præget af italiensk indflydelse i 1930'erne, kommunismens betonbyggeri og en heftig ny byggeaktivitet. Vi besøger en af verdens største samlinger af socialrealistisk kunst på det nationale kunstmuseum. På kunstmuseet får vi en god indføring i Albaniens nyere historie. Indkvartering på vores gode hotel i centrum. Middag med traditionel albansk mad.

Dag 3: Tirana. Den kommunistiske fortid og den religiøse nutid.

Dagen starter med et besøg i et bunkeranlæg midt i byen, hvor den kommunistiske ledelse kunne søge tilflugt i tilfælde af krig. I dag er der indrettet et museum om kommunisttidens hændelser. Vi fortsætter med et besøg i Ethem Bey-moskeen og den ortodokse kirke.

Vi taler her om de religiøse forhold i Albanien, hvor forholdet mellem muslimer, ortodokse kristne og romersk katolske kristne forløber ganske gnidningsfrit. 1968-1991 var al religionsudøvelse forbudt, i dag er alle religioner ligestillede og staten er sekulær. Sidste på eftermiddagen tid på egen hånd. Mulighed for at besøge verdenshovedkvarteret for Bekhtasi-sufierne.

Sidst på eftermiddagen kører vi til en vingård, som arbejder efter økologiske retningslinjer. Vi får en rundvisning og får middag der.

Dag 4: Tirana-Berat, besøge ortodoks kloster.

Vi kører til Berat, i alt ca. 170 km. Undervejs besøger vi et ortodokst kloster og får frokost på en restaurant med en flot panoramaudsigt. Videre mod Berat kører vi gennem nogle meget smukke, kuperede landbrugsområder med flere søer. Sidst på eftermiddagen kommer vi til Berat, hvis gamle bydel har et tydeligt osmannisk (tyrkisk) præg.

Byen kaldes "de 1000 vinduers by" fordi man på én gang kan se vinduerne på utrolig mange huse, som ligger i mange niveauer op ad en bjergskråning. Den gamle bydel af Berat er et officielt UNESCO verdensarvsområde. Vi indkvarteres vi på et godt og centralt hotel.

Dag 5: Borgen ved Berat, ikonmuseum, vinsmagning.

Om formiddagen besøger vi borgen, som ligger oven over Berat. Indenfor borgmurene er der beboelse, flere kirker og et ikonmuseum med bl.a. ikoner lavet af den berømte albanske ikonmaler Onufri fra 1500-tallet. Vi kan også nyde en flot udsigt over egnen.

Vi kører dernæst gennem kuperede og smukke landskaber til en landsby, hvor vi får frokost, før vi ser os om i landsbyen. En familiedrevet vingård åbner dørene for os, og vi får lejlighed til at smage deres gode vine og raki (snaps).

På september afrejsen får vi en ekstra dag i Berat. Vi håber nemlig at få lejlighed til at overvære en folkløse-festival med albansk musik og dans. Det foregår i en lille landsby tæt ved Berat. Den ekstra dag tager vi fra opholdet i Skopje, som således bliver en dag kortere.

Dag 6: Berat-Elbasan-Ohridsøen-Sveti Naum-Ohrid.

Vi kører mod Elbasan, hvor vi fra vejen kan se det kæmpemæssige metallurgiske kombinat, som blev bygget med kinesisk hjælp i 1970'erne. I dag står det meste i ruiner, kun en lille del er i brug. Vi fortsætter ind mellem bjergene indtil vi når Ohridsøen, hvor vi får frokost ved den lille pittoreske by Lin. Ohrid-søen ligger 695 m. over havet, er en af Europas dybeste (288 m.). Den blev dannet for mellem fire og ti millioner år siden. Søen har et unikt økosystem med mere end 200 endemiske arter. Ohridsøen og dens omgivelser har været på UNESCOs Verdensarvsliste siden 1979. Efter frokosten kører vi ned langs søens vestside og krydser over til Makedonien, hvor vort første stop er ved Sveti Naum-klosteret. Det ortodokse kloster er grundlagt i 905 af den hellige Skt. Naum, som skal have gjort helbredende mirakler, og som er begravet der. Både klostret og omgivelserne er umådelig smukke. Fra Sveti Naum fortsætter vi de sidste 30 km. langs Ohrid-søens østside til Ohrid, hvor vi indkvarteres.

Dag 7: Ohrid.

Byen Ohrid ligger omgivet af dramatiske bjerge og enestående natur. Her er masser af små butikker på gågaden og i den gamle bydel samt et væld af hyggelige caféer. Arkitekturen er også noget helt for sig selv: Gamle huse i osmannisk stil læner sig ind over pittoreske gader. Der er et væld af ortodokse kirker, hvoraf vi ser nogle af de mest interessante. Der bliver mulighed for at se det romerske amfiteater og Tsar Samuils borg, hvor den makedonsk, bulgarske historikerstrid kan belyses.

Dag 8: Ohrid-Mavrovo-Tetovo-Skopje.

Vi kører ad den smukke vej op langs de bjerge, som danner grænsen mellem Makedonien og Albanien. Vi gør et kaffestop i Makedoniens største nationalpark, Mavrovo, ved en opdæmmed sø, der ligger i et imponerende bjerglandskab. Næste stop bliver i Tetovo, hvor vi besøger en Bekhtasi-helligdom, hvor vi håber at kunne træffe den lokale sufi-leder. Frokost i Tetovo med en lille overraskelse.

Om eftermiddagen kommer vi til Makedoniens hovedstad, Skopje, hvor vi bliver indkvarteret centralt, og får tid til at danne os de første indtryk af byen.

Dag 9: Skopje.

Skopje er en spændende by at besøge. Her kan vi både opleve det gamle balkanpræg i den nordlige bydel med basaren og i den sydlige bydel et forsøg på at skabe en imponerende hovedstad i antik stil. Der er næppe noget sted i verden, hvor man finder så mange nye statuer i gammel stil, søjler eller en ny triumfbue som i Skopje. Det er opført i et projekt "Skopje 2014", som blev sat i gang i 2010, men som slet ikke er færdigt endnu. Skopje blev stærkt ødelagt af et jordskælv i 1963, så der er ikke mange gamle huse tilbage, og en del af bygningerne fra tiden efter 1963 er i "Skopje2014"-projektet blevet beklædt med søjler og pilastre i gammel stil. Hele projektet er stærkt omdiskuteret, man kan glæde sig til at se det og danne sin egen mening. Vi får en omvisning med en lokal guide og god tid til selv at studere byen.

Dag 10: Skopje.

Denne dag er afsat til at bruge tid på egen hånd, og der er mange valgmuligheder. Der er flere museer med makedonsk-historiske temaer, et godt jødisk-historisk museum, et kunstmuseum, et museum for Moder Theresa. Jeres guide, Klaus Bjerre, kan give råd og vejledning, men naturligvis ikke gå med alle stederne. Der er også mulighed for at besøge roma-kommunen Šuto Orizari med godt 17.000 indbyggere, som har deres egen roma-borgmester.

Dag 11: Skopje-København.

Efter en god morgenbuffet, bliver vi kørt til Aleksander den Stores lufthavn og sidst på eftermiddagen kl. 16.55 ankommer vi til København.

Mere om disse landes spændende historie og præsentation af de temaer, som vil blive gennemgået på turen:

Albanien

Albanien efter kommunismen.

Albanien har ikke demokratiske traditioner og også i dag kniber det: der er to store topstyrede partier, der ikke adskiller sig væsentligt hvad angår politisk program, valgene drejer sig mere om, hvilken personkreds, der skal sidde i toppen og uddele poster og privilegier til deres støtter. Problemets løsning bliver ikke lettere af, at en stor del af de ressourcestærke yngre indbyggere forlader Albanien for at arbejde i udlandet.

Alligevel er situationen bedre end nogensinde før. Fra 1944 til 1990 var landet underlagt et benhårdt stalinistisk styre, som var mere totalitært end noget andet i Østeuropa. Der var en persondyrkelse af Enver Hoxha (udtales Hodja) og enhver afvigelse kunne ende med langvarige ophold i straffelejre eller med dødsstraf. Heller ikke systemets egne topfolk kunne vide sig sikre. Den politiske elite boede i en særligt bevogtet del af Tirana, Blloku, hvor menigmand ikke havde adgang. I dag er det et ret moderne fashionabelt kvarter.

Internationalt var Albanien isoleret. Man brød med Sovjetunionen 1961, da Khrustjovs "revisionisme" gik for vidt, allierede sig dernæst med Kina indtil 1978, hvor også dette land afveg fra den rette marxisme-leninisme. Nu måtte Albanien støtte sig på egne kræfter og Hoxhas 'rigtige' udgave af socialismen. Resultatet blev en økonomisk stagnation og mangel på elementære dagligvarer.

Økonomisk blev Albanien udsat for en markedsøkonomisk chokkur i 1990'erne. Overgangen fra, at alt var reguleret, til en situation hvor reglerne for ejendomsret og marked var uklare eller ikke-eksisterende, skabte et økonomisk kaos. Da nogle opskruede investeringsfiduser (pyramidespil) brød sammen i 1997, var der totalt lovløse tilstande.

I dag er økonomien på vej frem, og man ser en rivende udvikling.

Albanien er en ung stat.

Albanien er en relativt ny stat, som blev udråbt i 1912.

Før 1912 var det albanske område ligesom andre dele af det sydlige Balkan stadig underlagt Osmannerriget.

Den osmanniske kulturarv gør sig gældende på flere måder. Man ser den i bygningskulturen, man smager den i maden, og mange er muslimer. En mere uheldig side er, at korruption og personlige favoriseringer er udbredt.

Da Albanien blev udråbt, var Osmannerriget, "Europas syge mand" i opløsning. Nabostaterne Grækenland, Serbien og Montenegro stod på spring for at dele området mellem sig, idet de mente, at albanerne var for umodne og lavtstående til at danne deres egen stat. Spørgsmålet blev et politisk emne for stormagterne, navnlig Østrig-Ungarn forsvarede de albanske interesser, mens navnlig Rusland mente, at Albanien skulle være mindst mulig. Resultatet blev en græsedragning som kom til at betyde, at et betydeligt antal albanere kom til at leve udenfor Albaniens grænser. Mest kendt er Kosovo, som blev underlagt Serbien indtil 1989/2007, men også i Montenegro, Serbien, Grækenland og navnlig Makedonien er der albanske mindretal.

Albanien er meget bjergrigt, 70 % af landet ligger mere ned 300 m. over havet og det højeste punkt er 2764 m. Langt op i 1900-tallet var store områder kun tilgængelige med hest og muldyr. Det betød også, at der var store forskelle i kultur og sædvaner, og at staten havde svært ved at sætte sig igennem. Langs den 362 km. lange strandlinje er der en del lavland, men indtil omkring 1950 var dette plaget af sumpe og malaria, hvilket gjorde udnyttelsen vanskelig.

Albaniens areal er ca. 29.000 km² (2/3 af Danmarks) og indbyggertallet er omkring 3 mio.

I 1920 valgte man at gøre Tirana til hovedstad. Det var ganske vist en lille by med kun o. 10.000 indbyggere, men beliggenheden var afgørende: Dels ligger byen et stykke fra havet og fra nabolandene, så den ville ikke være nem at overrumple militært, dels ligger byen ved skillelinjen mellem de to hovedgrupper af albanere, gegerne i nord og toskerne i syd. De to grupper taler forskellige dialekter, som måske adskiller sig som jysk og københavnsk.

Tirana blev udbygget med hjælp fra italienske arkitekter i mellemkrigstiden, og man ser også i dag tydeligt den italienske indflydelse. Først i 1950'erne kom indbyggertallet op på 100.000, og i dag anslås det at nærme sig en million. Væksten har været kolossal siden 1991, hvor kommunismens fald gav alle ret til at flytte internt i Albanien. Man ser nu imponerende moderne byggerier, men også overfolket slum.

Osmannisk kultur kommer mere frem i andre albanske byer. Ikke mindst i Berat, "byen med de 1000 vinduer", som vi besøger på turen.

Albansk nationalisme.

Albanerne er – og navnlig har været – splittede.

Op mod en tredjedel af befolkningen i Albanien er kristne, mod syd især ortodokse, mod nord romersk-katolske. Ca. 70 procent regner man som muslimer. Muslimerne er igen delt i mere traditionelle sunni-muslimer og i forskellige sufi-retninger, hvoraf Bektasierne er de vigtigste. Der er dog ingen modsætninger mellem grupperne, alle understreger de, at tolerance er en albansk dyd. I Albanien ser man ikke mange med muslimske tørklæder, faktisk færre end i København eller Århus. Fra 1968 til 1990 var al religionudøvelse forbudt i Albanien, og dette har gjort at nogle er religiøst indifferente, andre tiltrækkes af diverse missionærer fra bl.a. USA.

Som nævnt er der også et skel mellem gegerne i nord og toskerne i syd. Og en mængde skel mellem de isolerede egne i bjergene.

Allerede i mellemkrigstiden fremførte man Skanderbeg som en samlende figur. Skanderbeg levede i begyndelsen af 1400-tallet og ledte et oprør mod Osmannerne. I Hoxha-tiden blev myten om Skanderbeg pustet yderligere op, bl.a. i form af et museum ved resterne af hans borg i Kruja. Museet er tegnet af bl.a. Hoxhas datter og viser en unik blanding af kommunistisk og nationalistisk ideologi.

Albansk nationalisme giver sig også udtryk i en stædig fremhævelse af relationen til illyrerne, et oldtidsfolk, som de hævder at nedstamme fra, hvilket internationale forskere stiller sig tvivlende overfor.

Klaus Bjerre vil på turen redegøre for denne spændende historie og sætte denne indsigt i relation til de politiske emner og konfliktlinjer der præger Albanerne og albansk politik – bl.a. de albanske religiøse og nationale aspekter.

Makedonien.

En ny stat

Republikken Makedonien er en ny stat, som blev selvstændig i 1991. I modsætning til andre delstater i det tidligere Jugoslavien skete dette fredeligt.

Makedonien har behov for at hævde sin egenart og få anerkendt retten til at være en stat. Det skyldes, at nabostaterne alle har haft ambitioner om at indlemme makedonsk territorium. Dette er forklaringen på, at man i hovedstaden Skopje ser en mængde statuer og andre monumenter, som skal vise Makedoniens glørværdige fortid og kampen for frihed. Skønt man er et slavisk folk, og slaverne først indvandrede til Balkan i 500-tallet, hævder man at man har assimileret oldtidens makedonere fra 300-tallet før vor tidsregning, og at man har overtaget deres blod og ånd. Klaus Bjerre vil vise en del af disse monumenter og diskutere berettigelsen af den makedonske fortælling, som de illustrerer den.

Historien og forholdet til nabostaterne.

Fra 1913 til 1944 var den nuværende republiks territorium underlagt Serbien, som ikke anerkendte makedonerne som et selvstændigt folk, men regnede dem som "sydserbere". Det var de jugoslaviske kommunister, som først anerkendte

makedonerne som et selvstændigt folk og oprettede Makedonien som en ligeværdig delrepublik i den jugoslaviske forbundsstat.

Bulgarien har ganske vist anerkendt Makedonien som stat, men anerkender ikke, at der er et makedonsk folk: man hævder, at makedonerne er bulgarer og at det makedonske sprog er en bulgarsk dialekt.

Grækenland anerkender heller ikke makedonerne som et folk og hævder, at betegnelsen Makedonien dækker over krav om grænseændringer. De siger, at kun en nord-græsk provins har ret til at kalde sig Makedonien, og i mange internationale sammenhænge går landet under betegnelsen "the Former Yugoslav Republic of Macedonia" eller "FYROM".

Forklaringen på disse modsætninger ligger langt tilbage. Det makedonske område var indtil 1912 underlagt Osmannerriget, som måtte trække sig tilbage efter nederlag i den første balkankrig. Osmannerne blev slået af en alliance mellem Montenegro, Serbien, Bulgarien og Grækenland, men straks efter opstod der modsætninger mellem sejrherrene om territoriet. I den anden balkankrig i 1913 led Bulgarien nederlag, og de fik kun en lille del af det makedonske område, som de mente burde være bulgarsk. Det er forklaringen på, at Bulgarien i begge verdenskrige allierede sig med Tyskland i håb om at kunne inddrage Makedonien.

Grækenland kom overens med Serbien om en grænse, som svarer til den nuværende. Men syd for denne var der mange makedonere, som blev udsat for et stort pres for enten at flytte eller assimilere sig med grækerne. Ved store folkeflytninger i 1920erne blev grækere fra Lilleasien bosat i det græsk-makedonske område, og i den græske borgerkrig 1944-1948 allierede mange makedonsktalende sig med de Græske og Jugoslaviske kommunister.

Mellem halvdelen og en tredjedel af Makedoniens indbyggere er albanere, som fortrinsvis bor i de vestlige dele af staten, tæt ved Albanians grænse. Mange makedonerne er nervøse for, at der kan komme krav om et "Storalbanien", men den albanske stat afviser at ville kræve grænseændringer.

Religion og kultur.

De allerfleste makedonere er ortodoks-kristne. Uanset om de er videre religiøse eller ej, er makedonerne stolte af de mange ortodokse kirker og klostre, som da også er meget smukke bygningsværker fra middelalderen, udsmykket med kalkmalerier og ikoner. Den makedonske kirke har erklæret sig som nationalkirke i 1968, hvilket den serbiske kirke fortsat hævder er uretmæssigt (da den jo burde tilhøre den serbiske kirke).

Endnu i 1944, da man fastlagde det makedonske skriftsprog, var mange makedonere analfabeter. Siden er der blevet satset meget på uddannelse og landet har haft eget universitet siden 1949. Ligeledes har man fået egen litteratur, teater og opera.

Albanerne i Makedonien er oftest muslimer. En del af dem er sunni-muslimer af mere konservativ observans end albanerne i Albanien, andre er bektasi-sufier. Vi vil besøge en bektasi-helligdom i Tetovo, og Klaus Bjerre vil belyse forskellene.

Albanerne har oplevet at deres interesser er blevet tilsidesat i Makedonien. Først efter et oprør i 2001, som blev bilagt ved international mægling, har albanere i større tal fået ansættelse i politiet og andre offentlige stillinger. De har fået ret til undervisning på albansk, og der er oprettet et albansksproget universitet. Problemet er, at albanere og makedonere lever ret adskilt og derfor ofte har fordomme om hinanden.

I Ohrid er det især den makedonske kultur vi møder. Byen har været et kristent centrum og havde i sin tid 365 kirker, en for hver dag i året. Byen ligger smukt ved Ohrid-søen, hvis modsatte side er i Albanien.

I Skopje ser vi både en moderne bydel, som er genrejst efter et voldsomt jordskælv i 1963, og en mere traditionel bydel med et stort basar-kvarter. Vi kan møde både makedonere, albanere, tyrkere og romaer i Skopje. I en delkommune har man verdens eneste roma-borgmester.

Praktiske informationer

El og vand

Der er ganske almindelig 220 volt strøm og stikkontakter. Vandet kan ikke drikkes fra hanerne.

Gangbesværede

Generelt er turen for almindelig godt gående, da vi jf. programmet skal være på rundture og tage på gåture, der kræver at man er almindelig godt gående. Dog er det muligt for mindre godt gående at deltage, hvis man er indstillet på, at man da ikke kan deltage på alle programpunkter. Ring venligst og afklar dette med os.

Programmet er med **forbehold** for ændrede indholdspunkter, rejseleder, hoteller og priser pga. stigende skatter, ændrede flypriser, ændrede leverandørpriser samt sygdom og øvrige forhold og force majeure, vi som rejsearrangør ikke har indflydelse på.

Visa

Der kræves ingen visa for EU borgere med gyldigt pas.

Venlig hilsen

Klaus Bjerre samt Julia og Thomas Køllner

Krim Rejser, Carl Johans Gade 3, 4tv., DK - 2100 København Ø. Medlem af Rejsegarantifonden nr. 1805.
